

**Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie
Hradby 9, 977 01 Brezno**

tel.č.: 048 / 611 63 99, e-mail: cpppp.brezno@gmail.com, www.cppppbrezno.sk

**Správa o výchovno – vzdelávacej činnosti,
jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení
v Centre pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie,
Hradby 9, Brezno**

školský rok 2021/2022

(obdobie od 1.9.2021 do 31.8.2022)

V Brezne, dňa 29.10.2022

PhDr. Eva Czirákiová
riaditeľka CPPPaP

Obsah:

(1)	<i>Základné identifikačné údaje o školskom zariadení (§ 2 ods. 1 písm. a)</i>	2
(2)	<i>Údaje o počte detí v školskom zariadení (§ 2 ods. 1 písm. d)</i>	3
(3)	<i>Údaje o počte zamestnancov a plnení kvalifikačného predpokladu odborných zamestnancov centra (§ 2 ods. 1 písm. e), f)</i>	6
(4)	<i>Údaje o aktivitách a prezentácii centra na verejnosti (§2 ods. 1 písm. g)</i>	6
	<i>a) Aktivity centra:</i>	6
	<i>b) Prezentácia centra na verejnosti:</i>	9
(5)	<i>Údaje o projektoch, do ktorých je centrum zapojené (§2 ods. 1 písm. h)</i>	9
(6)	<i>Údaje o výsledkoch inšpekčnej činnosti vykonanej Štátnou školskou inšpekciou (§2 ods. 1 písm. i)</i> ...	13
(7)	<i>Údaje o priestorových a materiálo – technických podmienkach centra (§2 ods. 1 písm. j)</i>	14
(8)	<i>Cieľ, ktorý si centrum určilo v koncepčnom zámere rozvoja centra na školský rok 2021/2022 a vyhodnotenie jeho plnenia (§2 ods. 1 písm. n)</i>	15
(9)	<i>Oblasti, v ktorých centrum dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých sú nedostatky a treba úroveň činnosti zlepšiť vrátane návrhov opatrení (§2 ods. 1 písm. k)</i>	25
(10)	<i>Činnosť centra zameraná na profesijnú orientáciu žiakov a práca s výchovnými poradcami (§2 ods. 1 písm. p)</i>	27

(1) Základné identifikačné údaje o školskom zariadení (§ 2 ods. 1 písm. a)

a) názov školského zariadenia:

Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie

b) adresa školského zariadenia:

Hradby 9, 977 01 Brezno

c) telefónne číslo:

048 / 611 63 99

d) e-mail:

cpppp.brezno@gmail.com

e) webová stránka:

www.cppppbrezno.sk

f) zriaďovateľ:

Regionálny úrad školskej správy Banská Bystrica

Nám. L. Štúra 1

974 05 Banská Bystrica

g) riaditeľka školského zariadenia:

PhDr. Eva Czirákiová

h) zástupkyňa riaditeľky školského zariadenia:

PhDr. Oľga Jorčíková

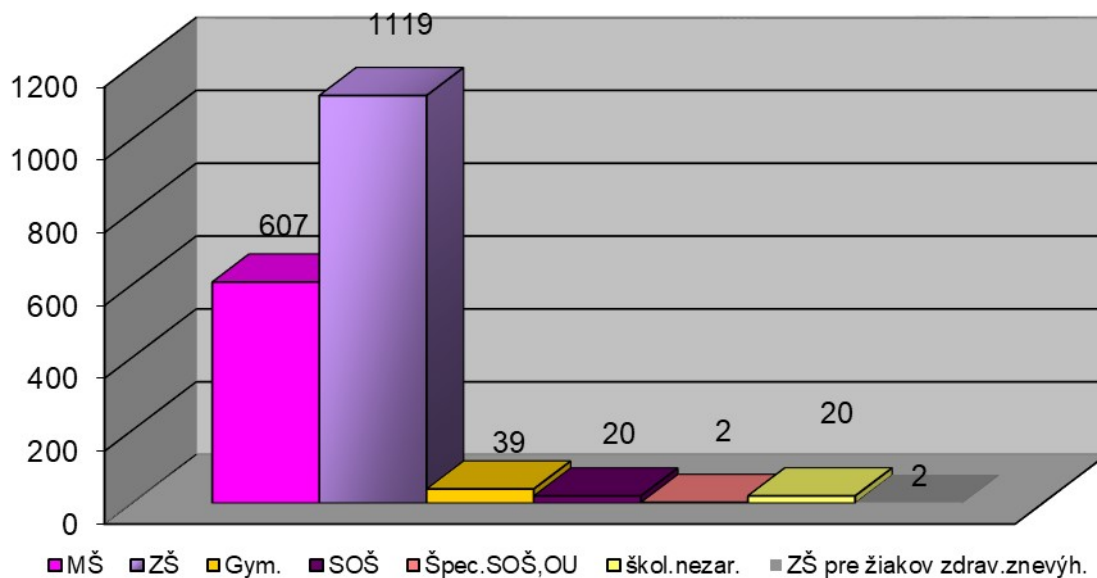
(2) Údaje o počte detí v školskom zariadení (§ 2 ods. 1 písm. d)

K 31.08.2022 bolo v centre evidovaných **15 458** spisov klientov. V školskom roku 2021/2022 bolo zaevidovaných **650** nových spisov klientov. Celkovo boli v tomto školskom roku poskytnuté služby **1809** klientom. V porovnaní s predchádzajúcim školským rokom sa situácia ohľadne pandémie koronavírusu upokojila, bolo možné poskytovať klientom poradenské služby prezenčne v plnom rozsahu takmer počas celého školského roka.

Najviac klientov bolo zo základných škôl a z materských škôl.

Klienti podľa druhu školy, zariadenia:

- z materských škôl: **607** klientov,
- zo základných škôl: **1119** klientov,
- zo ZŠ pre žiakov so zdrav. znevýhod.: **2** klienti,
- z gymnázií: **39** klientov,
- zo stredných odborných škôl: **20** klientov,
- zo špeciálnych SOŠ, OU: **2** klienti,
- deti školsky nezaradené, z rodiny: **20** klientov.

Graf č. 1: Klienti CPPPaP v školskom roku 2021/2022

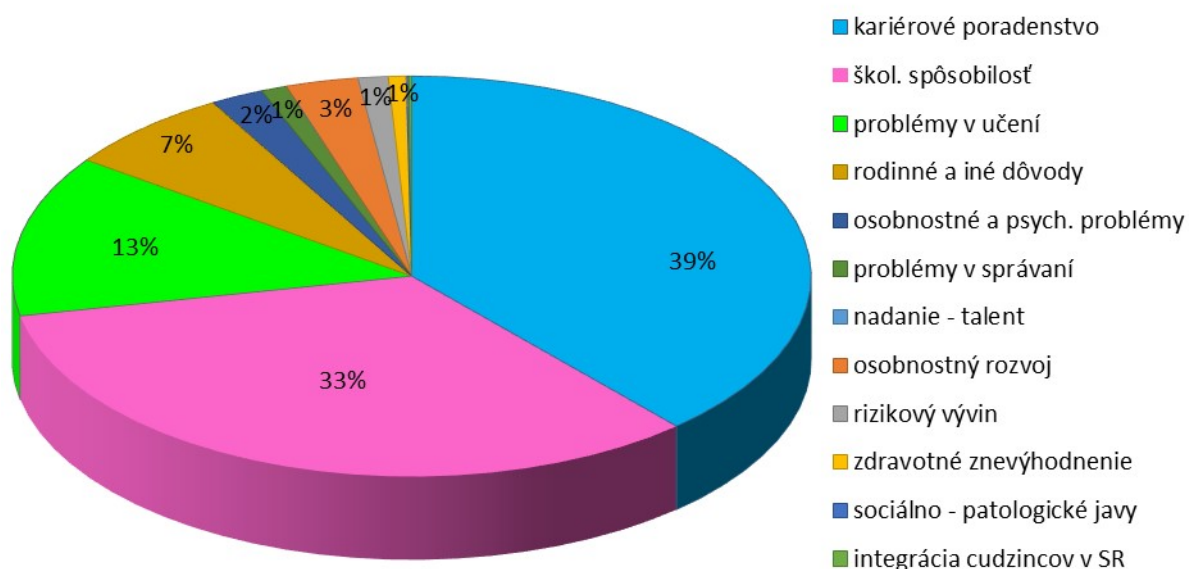
Klienti podľa dochádzky:

- deti pred začiatkom povinnej školskej dochádzky: **607** klientov,
- deti plniace povinnú školskú dochádzku: **1134**,
- deti po ukončení povinnej školskej dochádzky: **62**,
- študenti: **6**.

Zo sociálne znevýhodneného prostredia bolo **381** klientov.

Rovnako ako v predchádzajúcich školských rokoch bol aj v školskom roku 2021/2022 záujem najmä o vyšetrenia školskej spôsobilosti, kariérové poradenstvo a vyšetrenia pre problémy v učení. V porovnaní s minulými obdobiami výrazne narástol aj počet vyšetrení z rodinných dôvodov. Hlavné dôvody determinujúce návštevu v centre v uplynulom školskom roku boli nasledovné:

- školská spôsobilosť: **603** klientov,
- problémy v učení: **236** klientov,
- problémy v správaní: **19** klientov,
- nadanie – talent: **0** klienti,
- osobnostné a psychické problémy: **39** klientov,
- kariérové poradenstvo: **696** klientov,
- sociálno – patologické javy: **2** klienti,
- osobnostný rozvoj: **53** klientov,
- rizikový vývin: **22** klientov,
- zdravotné znevýhodnenie: **13** klientov,
- rodinné a iné dôvody: **124** klientov,
- integrácia cudzincov v SR: **2** klienti.

Graf č. 2: Dôvody determinujúce návštevu v CPPPaP v školskom roku 2021/2022

V rámci poskytovania odbornej starostlivosti klientom bolo zrealizovaných **7776** aktivít, čo je výrazný nárast v porovnaní s predchádzajúcim školským rokom. Bola realizovaná psychologická diagnostika, špeciálno – pedagogická diagnostika, sociálna diagnostika, psychologické poradenstvo, špeciálno – pedagogické poradenstvo, sociálne poradenstvo, kariérové poradenstvo, reedukácia, psychagogika, katamnéza a anamnéza.

V rámci odbornó – metodických činností bolo zrealizovaných **2219** aktivít – odborné konzultácie rodičom, pedagógom a ďalším odborníkom, prednášky, besedy, metodické návštevy v školách, intervencie, odborné podklady pre výchovno – vzdelávacie plány, ostatná odborná činnosť, osvetová, informačná a propagačná činnosť.

So zameraním na prevenciu sociálnej patológie bolo v tomto školskom roku zrealizovaných **335** aktivít – skupinové činnosti zamerané na prevenciu, činnosti v oblasti sociálnej patológie, prednášky, besedy, konzultácie, osvetová činnosť, propagačné a informačné aktivity, preventívne programy a konzultácie pre rodičov.

(3) Údaje o počte zamestnancov a plnení kvalifikačného predpokladu odborných zamestnancov centra (§ 2 ods. 1 písm. e), f)

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov v školskom roku 2021/2022 bol desať. V uplynulom školskom roku v centre pracovali odborní zamestnanci: psychológovia, špeciálni pedagógovia (psychopéd, etopéd), sociálny pedagóg, kariérový poradca, ekonómka, administratívna a sociálna pracovníčka a upratovačka.

Všetci zamestnanci centra splňajú kvalifikačné predpoklady.

(4) Údaje o aktivitách a prezentácii centra na verejnosti (§2 ods. 1 písm. g)

a) Aktivity centra:

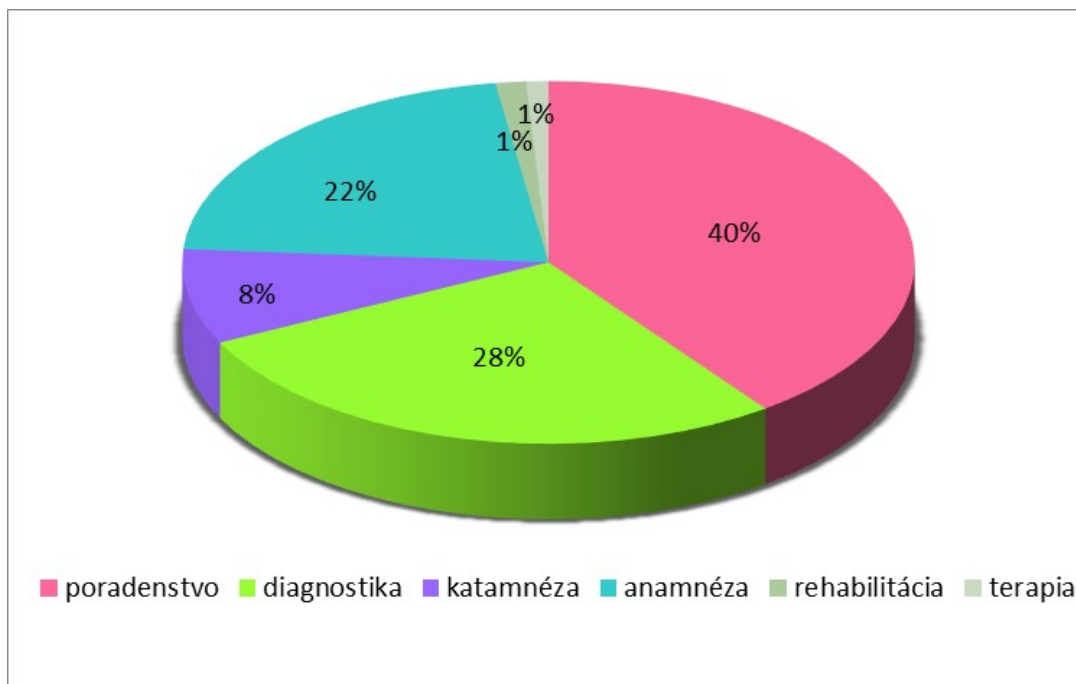
Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Brezne v školskom roku 2021/2022 realizovalo:

- diagnostiku - psychologickú, pedagogickú, špeciálno-pedagogickú, sociálnu,
- poradenstvo - psychologické, pedagogické, špeciálno-pedagogické, sociálne, kariérové,
- terapiu – psychoterapiu, liečebnopedagogickú terapiu, socioterapiu,
- rehabilitáciu – reedukáciu a psychagogiku, nácvik sociálnej komunikácie,
- katamnézu,
- anamnézu,
- individuálnu činnosť s klientom (dieťa, žiak, rodič) – komplexné vyšetrenia, poradenstvo,
- skupinové činnosti s klientmi (deti, žiaci, rodičia) – vyšetrenia, prednášky, besedy, konzultácie,
- služby výchovným poradcom, koordinátorom prevencie a pedagógom – semináre, prednášky, workshopy, besedy, odborné metodické konzultácie,
- prevenciu - skupinové činnosti s klientmi (výcvikové skupiny, prednášky, besedy), služby pedagógom (metodické konzultácie, prednášky, semináre), publikačnú a osvetovú činnosť, propagačné a informačné akcie,
- preventívne programy v školách (regionálna pôsobnosť),

- ostatné odborné činnosti – osvetová, informačná a propagačná činnosť, publikačná činnosť, tvorba metodických materiálov a prezentačných materiálov, odborné podklady pre výchovno – vzdelávaciu činnosť, atď.,
- zamestnanci centra sa zúčastňovali na odborných podujatiach.

V rámci poskytovania odbornej starostlivosti klientom bolo zrealizovaných **7776** aktivít. Boli zrealizované nasledovné aktivity:

- diagnostika: **2160**
 - psychologická: **1381**
 - špeciálnopedagogická: **526**
 - sociálnopedagogická: **253**
- poradenstvo: **3104**
 - psychologické: **1405**
 - špeciálnopedagogické: **824**
 - sociálnopedagogické: **177**
 - kariérové: **698**
- terapia: **76**
 - psychoterapia: **66**
 - liečebnopedagogická terapia: **9**
 - socioterapia: **1**
- rehabilitácia: **105**
 - reedukácia a psychagogika: **94**
 - nácvik sociálnej komunikácie: **11**
- katamnéza: **658**
- anamnéza: **1673**

Graf č. 3: Odborná starostlivosť poskytnutá klientom v školskom roku 2021/2022

V rámci odbornó – metodických činností bolo zrealizovaných **2219** aktivít. Našim klientom sme boli aj tento školský rok k dispozícii aj na mobilných číslach, ako aj na pevnej linke a prostredníctvom e-mailu. Z odbornó - metodických činností mali aj v tomto školskom roku významné zastúpenie konzultácie rodičom, telefonické intervencie, odborné konzultácie, metodické návštevy na školách, realizácia prednášok a vypracovanie odborných podkladov. Všetkým rodičom našich klientov boli poskytnuté konzultácie.

So zameraním na prevenciu sociálnej patológie bolo v tomto školskom roku zrealizovaných **335** aktivít – skupinové činnosti, prednášky, besedy, konzultácie a ostatné odborné činnosti zamerané na prevenciu sociálno – patologických javov, na ktorých sa zúčastnilo spolu **1627** účastníkov.

Činnosť Centra pedagogickó – psychologického poradenstva a prevencie v Brezne bola realizovaná v súlade s Koncepčným zámernom rozvoja CPPPaP na obdobie 2020 – 2024, v súlade so Sprievodcom školského roka 2021/2022, v súlade s Hlavnými úlohami Centra pedagogickó – psychologického poradenstva a prevencie v Brezne na školský rok 2021/2022 a v súlade s pokynmi kompetentných orgánov súvisiacimi s pripravovanou transformáciou systému poradenstva.

b) Prezentácia centra na verejnosti:

Prezentácia centra a osvetová činnosť bola realizovaná v školskom roku 2021/2022 prostredníctvom prednášok, konzultácií, účasti na rodičovských združeniach, lektorskej činnosti, vystúpeniami na odborných fórach, konferenciách a ďalších podujatiach, pri osobných kontaktoch s osobnosťami odborného, politického a kultúrneho života.

Aj v tomto období sme vďaka PhDr. Oľge Jorčíkovej úzko spolupracovali s prednostom Okresného úradu v Brezne Ing. Ondrejom Filipiakom, ktorý prejavoval aktívny záujem o prácu nášho centra. Ocenil odbornú úroveň poskytovania komplexných poradenských služieb odbornými zamestnancami Centra v súlade s rešpektovaním individuálnych špecifik regiónu Brezno. Centrum navštívil opakovane aj osobne, aby spoznal naše pracovisko a zoznámil sa aj s odbornými zamestnancami.

Našu prácu ocenilo aj vedenie SOŠ techniky a služieb v Brezne, ktoré pozvalo odborných zamestnancov nášho centra na 70. výročie založenia školy. Spolupráca s touto školou je na vynikajúcej úrovni a svedčí o tom, že kde je záujem o spoluprácu, komplexný prístup a maximálna snaha pomôcť študentom, tam sú aj pozitívne výsledky a záruky pre úspešnosť uplatnenia sa študentov na trhu práce.

(5) Údaje o projektoch, do ktorých je centrum zapojené (§2 ods. 1 písm. h)

V tomto školskom roku PhDr. Oľga Jorčíková pokračovala v práci v tíme externých expertov Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave. Spolupodieľala sa na pilotnom overovaní multidisciplinárneho prístupu v praxi v rámci implementácie Národného projektu „Štandardizáciou systému poradenstva a prevencie k inklúzii a úspešnosti na trhu práce“ so zameraním na odborný prístup v oblasti „Dieťa s iným materinským jazykom ako slovenským alebo dieťa z iného kultúrneho prostredia v poradenskom aj edukačnom procese“. PhDr. Jorčíková je spoluautorkou návrhu odborných postupov v pedagogickej a poradenskej praxi v rámci piatich úrovní podpory.

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave realizuje taktiež národný projekt /NP/ „Aktualizácia systému usmerňovania a rozvoja ďalších zložiek v systéme poradenstva a prevencie“, ktorý sa zaoberá aj nastavením kontinuálnej štandardizácie a tvorby diagnostických nástrojov overených na slovenskej populácii a ich

implementáciou do systému poradenstva a prevencie. Hlavnou myšlienkou spomínaného cieľa je vytvorenie dlhodobu udržateľného a funkčného systému, ktorý pokryje nedostatok diagnostických nástrojov a tak zefektívni diagnostiku potrieb detí vo výchovno-vzdelávacom procese, ktorého súčasťou sú kvalitné metodické usmernenia pre odborníkov a skvalitnenie procesu edukácie žiakov a študentov. Od februára 2022 sa do tohto projektu zapojilo aj naše centrum. Ako externí experti sme sa skontaktovali s riaditeľkami materských škôl nášho okresu a dohodli sme podmienky spolupráce ohľadom zberu dát za účelom šandardizácie a overovania nového diagnostického nástroja „Testu porozumenia reči“. Vyšetřili sme 50 detí vo veku od 4 rokov do veku 6,11 rokov s iným materinským jazykom ako slovenským. Z toho sme vyšetřili 10 detí od 4 rokov do 4,11 rokov, 20 detí od 5 rokov do veku 5,11 rokov a 20 detí od 6 rokov do veku 6,11 rokov. Vyšetřenia sme realizovali v MŠ Telgárt, MŠ Šumiac, MŠ Val'kovňa, MŠ Závadka nad Hronom, MŠ Valaská a MŠ Hronec.

Multikulturálne poradenstvo je progresívny prístup, ktorého cieľom je transformovať poradenstvo a odstrániť nedostatky a diskriminačné praktiky v modernom poradenskom systéme. Je dôležité, aby nový poradenský systém smeroval ku celostnému, holistickému prístupu k tým, pre ktorých je určený. Je dôležité, aby poradenský systém poskytoval integrované služby a aby tieto služby dosahovali čo najvyššiu profesionálnu úroveň. Synergickým efektom kvalitnej poradenskej práce a hlavne spolupráce rôznych odborníkov pracujúcich na vysokej profesionálnej úrovni vo všetkých zložkách poradenstva (psychologického, špeciálne – pedagogického a sociálneho), sa stane prevencia.

Z hľadiska praxe sa potvrdilo a javí sa optimálnym diagnostikovanie a príp. následné preradovanie detí do špeciálne – pedagogického systému z jedného zdroja, najlepšie komplexným vyšetřením v centre pedagogicko – psychologického poradenstva. Prax ukázala, že základným pilierom pre úspešnosť zaškolenia každého dieťaťa je, aké malo možnosti navštevovať predškolské zariadenie a či bolo realizované vyšetřenie školskej zrelosti, na základe ktorého bolo možné stanoviť vhodnú formu zaškolenia.

V prvom rade je veľmi podstatná úzka a systematická spolupráca centier pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie s riaditeľkami materských škôl, s riaditeľmi základných škôl, s obecnými úradmi a komunitnými centrami, ktoré majú možnosť systematicky vyhľadávať a sumarizovať počty detí, ktoré sú v predškolskom veku.

Materské školy a základné školy po dohode s centrom pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie zabezpečia, aby rodičia prišli s deťmi na vyšetřenie do materskej školy alebo základnej školy v mieste bydliska na dohodnutý termín. Tento spôsob sa v praxi

veľmi osvedčil. Dôležité je, aby odborní zamestnanci cestovali za klientom a nečakali pasívne, že klient príde za nimi. V prípade jazykovej bariéry pri nadviazaní kontaktu s dieťaťom je veľmi dôležitá pomoc pracovníka komunitného centra, asistenta učiteľa, prípadne rodiča dieťaťa.

O výsledkoch vyšetrenia je potrebné informovať každého rodiča, riaditeľky materskej školy, riaditeľov základnej školy, výchovných poradcov, pedagógov prvých ročníkov, atď. a dohodnúť optimálne riešenie, resp. formu vzdelávania pre každé dieťa.

Od 1.1.2021 je v platnosti zákon č. 209/2019 Z.z. o povinnom predprimárnom vzdelávaní, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Problém je však v tom, že predškolské zariadenia ešte stále nie sú kapacitne pripravené na prijímanie väčšieho počtu detí, ani na prácu s deťmi inej národnosti, kultúry, či deťmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami. Len v máloktorom predškolskom zariadení v súčasnej dobe pracuje asistent učiteľa. Problémom je aj fakt, že niektorí rodičia zo sociálne znevýhodneného prostredia ešte stále nemajú potrebné informácie o zmene zákona a neplnia si zákonnú povinnosť prihlásiť dieťa na povinné predprimárne vzdelávanie, preto sa stáva, že až na začiatku školského roka sa začnú objavovať školsky nezaradené deti, ktoré nie je možné umiestniť do materských škôl z kapacitných dôvodov.

Rok povinného predprimárneho vzdelávania sa nejaví byť dostatočným obdobím na primerané zvládnutie slovenského jazyka. Materské školy a školy nedisponujú erudovanými zamestnancami, ktorí by individuálne pracovali s týmito deťmi na rozvoji ich komunikačných schopností. Je najvyšší čas vytvoriť podmienky, aby každá škola mohla prijať dostatočný počet asistentov učiteľa, ktorí poznajú reč a špecifiká kultúry rómskych detí a stali sa tak erudovanými „sprostredkovateľmi“, resp. mediátormi medzi nimi a ostatnou populáciou. Optimálne by bolo, aby tieto deti mohli navštevovať predškolské zariadenia od troch rokov veku.

V súlade so zákonom o povinnom predprimárnom vzdelávaní, súhlas s pokračovaním v predprimárnom vzdelávaní vydáva riaditeľ predškolského zariadenia. Od začiatku aplikácie tohto zákona v praxi sa ukazuje, že to nebolo správne rozhodnutie, dať túto právomoc týmto riaditeľom. Stala sa nástrojom na „zbavovanie sa“ detí, ktoré vyžadujú zvýšenú individuálnu pedagogickú starostlivosť, príp. majú špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby. Pokračovanie v predprimárnom vzdelávaní zvyšuje možnosť úspešnosti dieťaťa vo vzdelávaní v základnej škole. Pre riaditeľov základných škôl je rozhodujúce, aké deti prídu do prvého ročníka a aká bude kvalita ich vzdelávania. Z tohto hľadiska je optimálnym riešením

pričlenenie materských škôl ku základným školám, aby o tejto závažnej veci rozhodovali riaditelia ZŠ tak, ako to bolo doteraz, po písomnom súhlase CPPP a P.

Vzhľadom k tomu, že mnoho týchto detí žije do predškolského veku v pomerne uzavretej komunite a komunikuje len v rómskom jazyku, nie sú schopné cielene spolupracovať a riešiť úlohy v bežných diagnostických testoch školskej zrelosti, ktoré často obsahujú úlohy, ktoré sú viazané na ovládanie vyučovacieho jazyka, na podmienky majoritnej kultúry (napr. obrázky vecí, ktoré nemusia byť známe rómskym deťom), vyžadujú určité skúsenosti a zručnosti, ktoré si deti bežne osvojujú vďaka podnetnému rodinnému prostrediu alebo výchove v materských školách. Tieto deti vplyvom nepriaznivých podmienok svojho prostredia nemajú v čase zaškolenia osvojené poznatky, zručnosti, ktoré sa predpokladajú a očakávajú od šesťročných detí. Absentujú u nich skúsenosti s materiálmi a činnosťami bežnými u detí z majority, majú nedostatok informácií, poznatkov, na čom je postavená úspešnosť školskej pripravenosti. Tieto deti reagujú len na orientačné testy a pri vyšetrení psychológovia aplikujú podľa individuálnych dispozícií každého dieťaťa rôzne názorno – logické úlohy a pracovné listy. Stáva sa, že niektoré deti držia ceruzku v ruke po prvýkrát. Nemajú základný rozsah poznania a nedisponujú potrebnými vedomosťami. Už dlhodobo absentuje neverbálny test, ktorý by prezentoval validné výsledky pri snímaní školskej zrelosti dieťaťa inej kultúry a národnosti. O to viac sme ocenili, že Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave vytvoril nenáročný farebný obrázkový Test porozumenia reči, ktorý je možné aplikovať od štyroch rokov veku dieťaťa a ktorý aj naše centrum experimentálne overovalo v materských školách nášho okresu.

V súčasnosti si už stále viac pedagógov uvedomuje dôležitosť vyšetrenia školskej zrelosti a najmä dôležitosť informácií získaných z daného vyšetrenia pre ich prácu s deťmi. Tieto informácie sú podstatné najmä pre učiteľov prvých ročníkov, aby získali čo najviac informácií o deťoch, ktoré budú mať v prvej triede, aby sa dozvedeli o silných a slabých stránkach dieťaťa, v čom potrebuje pomoc, čo je potrebné u neho rozvíjať. Podotýkame, že treba stavať hlavne na silných stránkach a nie opačne, ako sa to v školách vo väčšine prípadov deje doteraz.

Už viacerí riaditelia škôl pochopili význam spolupráce s centrami pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie aj ohľadom organizácie nového školského roka, najmä čo sa týka zriaďovania špecializovaných tried, príp. aj špeciálnych tried, pokiaľ je to pre deti a žiakov potrebné.

Pochopili dôležitosť tímovej spolupráce a objektivizácie pohľadu na stav dieťaťa a význam správneho zaškolenia pre jeho ďalší vývin. Výchova a vzdelávanie v špecializovaných triedach umožňovala potrebný zvýšený intenzívnejší individuálny prístup k dieťaťu, pretože v týchto triedach je obmedzený počet detí. V jednotlivých triedach, kde sú deti inej národnosti a deti so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami je potrebné, aby sa na výchove a vzdelávaní spolupodieľal aj asistent učiteľa, ktorý môže individuálne pracovať s jednotlivými žiakmi na rozvíjaní komunikačných zručností a prekonávaní jazykovej bariéry u žiakov. Z hľadiska potrieb detí inej národnosti sa javila možnosť špecializovaných tried pre ich ďalší vývin ako dôležitá. Za úvahu stojí premenovať asistenta učiteľa na asistenta žiaka a nastaviť tak oveľa kvalitnejšie a individuálnejšie parametre jeho činnosti.

PhDr. Jorčíková aj v tomto školskom roku participovala na tvorbe a finalizácii odborných postupov na tému: „Dieťa z iného jazykového a kultúrneho prostredia – rómske dieťa“, úzko spolupracovala s celým tímom expertov pod vedením Mgr. Martiny Balogovej Slobodníkovej z Regionálneho centra VÚDPaP v Banskej Bystrici. Príklady dobrej praxe ukazujú, že týmto deťom nepostačuje jeden rok prípravy pre úspešné zaškolenie, ale potrebujú mať viac možností a času, aby sa dokázali bezproblémovo adaptovať na podmienky, režim a nároky bežnej základnej školy. PhDr. Jorčíková mala takto možnosť znovu sa podeliť o svoje dlhoročné skúsenosti a výsledky práce s deťmi a rodinami zo SZP a MRK a venovať sa spolu s ďalšími odborníkmi témam, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou činnosti centra. Veríme, že aj táto vzájomná spolupráca prispela k tomu, že sa progresívne myšlienky podarí uplatniť v praxi v prospech týchto rodín a detí, ktoré majú veľký potenciál, sú citlivé, bohaté na emócie, častokrát umelecky nadané a túžiace po poznaní. Sú vďačné za úsmev, láskavé slovo, chápatý a trpezlivý prístup. Tieto deti potrebujú pocit, že sú prijímané. A našou snahou bolo, aby sme tieto slová naplnili aj v procese poskytovania poradenských služieb týmto deťom.

(6) Údaje o výsledkoch inšpekčnej činnosti vykonanej Štátnou školskou inšpekciou (§2 ods. 1 písm. i)

V školskom roku 2021/2022 v Centre pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Brezne inšpekcia nebola realizovaná.

(7) Údaje o priestorových a materiálo – technických podmienkach centra (§2 ods. 1 písm. j)

Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Brezne sídli v prenajatých priestoroch v samostatnom pavilóne materskej školy v centre mesta. Prenajíateľom je Základná škola s materskou školou, Pionierska 2, Brezno. Od júna 2022 Mesto Brezno začalo s rekonštrukciou budovy materskej školy, ktorá bola presťahovaná do priestorov základnej školy. Mesto umožnilo, aby naše centrum bolo v prevádzke aj počas rekonštrukcie budovy. O danej situácii bola verejnosť oboznámená v tlači a na webovej stránke centra. Klienti pred návštevou telefonicky kontaktovali odborných zamestnancov, ktorí zabezpečili ich bezproblémový prechod do budovy centra. Počas rozsiahlejších rekonštrukčných prác bola poradenská činnosť realizovaná v teréne.

Priestory centra pozostávajú z kancelárskych priestorov a zasadačky, v ktorej sú realizované porady výchovných poradcov, koordinátorov prevencie, prednášky, workshopy a skupinová činnosť s klientmi. Pôsobia príjemne, esteticky, sú zariadené tak, aby poskytovali komfort zamestnancom centra i klientom.

Aj v tomto školskom roku sme kládli zvýšený dôraz na hygienu a dezinfekciu priestorov, zariadenia a všetkých používaných pomôcok s cieľom zabrániť šíreniu koronavírusu a ochrániť v čo najvyššej možnej miere zamestnancov a klientov centra.

Materiálo – technické podmienky pracoviska sú na požadovanej úrovni. Zamestnanci majú kancelárie dobre vybavené, každý má k dispozícii vlastnú výpočtovú techniku s pripojením na internet a pomôcky potrebné k výkonu svojej profesie. Vybavenie centra psychologickými testami je optimálne.

Centrum disponuje množstvom metodických a informačných materiálov, ktoré sú na vysokej odbornej úrovni a obsahovo sú zamerané na činnosť centra. Tieto materiály centrum aj v tomto školskom roku poskytovalo výchovným poradcov, koordinátorom prevencie, pedagógom, riaditeľom, klientom, rodičom klientov a ďalším záujemcom, hlavne z radov študujúcich pedagógov a študentov vysokých škôl.

(8) Ciele, ktoré si centrum určilo v koncepčnom zámere rozvoja centra na školský rok 2021/2022 a vyhodnotenie ich plnenia

V školskom roku 2021/2022 vychádzali ciele Centra pedagogicko – psychologického poradenstva a prevencie v Brezne z koncepčného zámeru rozvoja centra a zo Sprievodcu školským rokom pre školy a školské zariadenia na školský rok 2021/2022.

V uplynulom školskom roku sme vypracovali **180** odporúčaní na asistenta učiteľa. V tejto oblasti máme mnoho rokov výbornú spoluprácu s jednotlivými riaditeľmi škôl a robíme spoločne všetko pre to, aby boli tieto deti a ich rodičia spokojní. Naším cieľom bolo participovať na vytvorení optimálnych podmienok pre výchovu a vzdelávanie individuálne začlenených žiakov so zdravotným znevýhodnením. Jednalo sa najmä o žiakov s vývinovou poruchou učenia (dyslexia, dysgrafia, dyskalkúlia, dysortografia) a s poruchou aktivity a pozornosti. Pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov je dôležité napomôcť k prekonávaniu bariér, ktoré žiak nedokáže prekonať bez pomoci asistenta učiteľa, prípadne aj činnosti resp. vyučovacie predmety (vzdelávacie oblasti), ku ktorým vyučujúci potrebuje pri vzdelávaní žiaka pomoc asistenta učiteľa.

Prehľad odporúčaní asistenta učiteľa v školskom roku 2021/2022		
Por.č.	Škola	Počet detí
1.	ZŠ s MŠ Pohorelá	25
2.	ZŠ Valaská	14
3.	SŠ Pohronská Polhora	17
4.	ZŠ Šumiac	1
5.	ZŠ Heľpa	5
6.	ZŠ s MŠ Nemecká	2
7.	ZŠ Polomka	15
8.	ZŠ s MŠ MPČĽ, Brezno	6
9.	ZŠ s MŠ Pionierska 4, Brezno	24
10.	ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom	7
11.	ZŠ Podbrezová	12
12.	ZŠ Čierny Balog	6
13.	ZŠ Beňuš	4
14.	ZŠ s MŠ Pionierska 2, Brezno	35
15.	ZŠ Telgárt	1
16.	ZŠ s MŠ Predajná	1
17.	ZŠ Dolná Lehota	1
18.	ZŠ Tisovec	1
19.	ZŠ Zvolen	1
20.	ZŠ Slovenská Ľupča	1
21.	Gymnázium S. Chalupku Brezno	1
Počet odporúčaní asistenta učiteľa spolu:		180

Tab. č. 1: Prehľad odporúčaní asistenta učiteľa v školskom roku 2021/2022

Jedným z hlavných cieľov bolo aj v školskom roku 2021/22 poskytovanie kvalitných poradenských služieb deťom v predškolskom veku, úzka spolupráca s materskými školami a realizácia vyšetrení školskej spôsobilosti u cca. 95% detí predškolského veku v okrese, nakoľko zhodnotenie vhodnej formy zaškolenia je pre život každého dieťaťa dôležité a rozhodujúcou mierou ovplyvňuje jeho ďalší osobnostný a emocionálny vývin.

Vyšetrenia školskej spôsobilosti sme zrealizovali v materských školách okresu Brezno, ako aj individuálne v CPPPaP. Školsky nezaradené deti sme vyšetřili v základných školách v mieste ich trvalého bydliska.

Celkovo bolo vyšetřených **607** detí v predškolskom veku.

Výsledky vyšetření sme aj v tomto školskom roku individuálne konzultovali s rodičmi detí, s riaditeľkami a zástupkyňami riaditeľa ZŠ pre MŠ, s učiteľkami materských škôl, s učiteľkami prvých ročníkov základných škôl a taktiež aj s niektorými riaditeľmi základných škôl. Konzultácie k výsledkom vyšetřenía sme poskytovali rodičom a pedagógom priamo v materských školách v jednotlivých obciach nášho okresu, čo bolo aj v tomto školskom roku hodnotené veľmi pozitívne. U detí, ktorým sme vydali súhlas s pokračovaním predprimárneho vzdelávania, sme znovu vykonali pred zaškolením rediagnostické vyšetřenie, aby sme aktualizovali stav ich školskej pripravenosti, porovnali výsledky, analyzovali posun vo vývine a doporučili čo najvhodnejšiu formu ich zaškolenia.

V priebehu školského roka boli realizované pracovné stretnutia s jednotlivými riaditeľkami MŠ a zástupkyňami riaditeľa ZŠ pre MŠ, ktoré sú veľmi potrebné a vzájomne podnetné.

V materských školách sme realizovali prednášky pre rodičov detí predškolského veku, zúčastňovali sme sa na rodičovských združeniach. Tieto prednášky realizovala PhDr. Czirákiová. Cieľom prednášok pre rodičov bolo oboznámiť ich pred vyšetřením detí s účelom vyšetřenía školskej pripravenosti, poslaním a činnosťou nášho centra a získať si ich dôveru. Takto dochádza k tomu, že poznáme vysoké percento rodičov detí nášho okresu, ktorí sa na nás kedykoľvek s dôverou obracajú, či už pri riešení vzniknutých problémov alebo len keď sa chcú v niečom uistiť, poradiť, opýtať. Takýmto spôsobom vzniká dlhodobá spolupráca založená na vzájomnej dôvere, ktorá trvá od predškolského veku dieťaťa až po ukončenie prípravy na povolanie, čo má dlhodobý preventívny efekt. Vďaka tomu sa predchádza vzniku závažnejších problémov a nežiadúcich javov, ktoré bývajú zväčša determinované práve neskorou intervenciou. Včasné podchytenie a identifikácia príčiny problému dieťaťa a úzka spolupráca s rodinou a školou smeruje k naplňaniu našej filozofie prevencie a poslaniu poradenstva ako takého.

<i>Výšetrenia školskej pripravenosti v školskom roku 2021/2022</i>		
<i>Por.č.</i>	<i>Škola</i>	<i>Počet detí</i>
1.	MŠ Bacúch	4
2.	MŠ Beňuš	12
3.	MŠ Braväcovo	5
4.	ZŠ s MŠ Pionierska 2, Brezno - MŠ B. Němcovej	24
5.	ZŠ s MŠ Pionierska 2, Brezno - MŠ Hradby	43
6.	ZŠ s MŠ Pionierska 4, Brezno - MŠ Dr. Clementisa	44
7.	ZŠ s MŠ Pionierska 4, Brezno - MŠ Nálepkoval	42
8.	ZŠ s MŠ MPČL 35, Brezno – MŠ	52
9.	MŠ Dobroč, Čierny Balog	18
10.	MŠ Hlavná ul., Čierny Balog	22
11.	MŠ Krám, Čierny Balog	6
12.	ZŠ s MŠ Dolná Lehota – MŠ	6
13.	MŠ Heľpa	20
14.	MŠ Horná Lehota	7
15.	MŠ Hronec	7
16.	MŠ Jasenie	12
17.	MŠ Michalová	16
18.	MŠ Mýto pod Ďumbierom	2
19.	ZŠ s MŠ Nemecká	10
20.	MŠ Kolkáreň, Podbrezová	15
21.	MŠ Štiavnička, Podbrezová	10
22.	MŠ Lopej	3
23.	Spojená škola Pohronská Polhora - MŠ	20
24.	MŠ Polomka	41
25.	ZŠ s MŠ Pohorelá - MŠ	16
26.	ZŠ s MŠ Predajná - MŠ	11
27.	MŠ Šumiac	13
28.	MŠ Telgárt	17
29.	MŠ Valaská	34
30.	ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom - MŠ	23
31.	MŠ Val'kovňa	7
32.	SMŠ EBG Brezno	8
33.	SMŠ Macka Macíka B. Bystrica	16
34.	MŠ Staré Hory	1
35.	Projekt VÚDPaP	20
<i>Počet detí vyšetrených v materských školách spolu:</i>		607

Tab. č. 2: Prehľad o počte vyšetrení školskej pripravenosti v školskom roku 2021/2022

Naším cieľom bolo venovať zvýšenú starostlivosť deťom zo sociálne znevýhodneného prostredia a úzko spolupracovať v tejto oblasti so školami, územnou samosprávou a zainteresovanými inštitúciami.

Vyšetrili sme **381** detí zo sociálne znevýhodneného prostredia. Psychologické a špeciálne – pedagogické vyšetrenia žiakov zo SZP sme realizovali v mieste bydliska týchto

detí, prevažne v základných školách, príp. komunitných centrách jednotlivých obcí, pretože rodičia detí nemajú na cestovné, na vyšetrenie do Brezna by neprišli. V tomto školskom roku sme vypracovali **308** vyjadrení o žiakoch zo sociálne znevýhodneného prostredia. Aj v tejto oblasti máme vybudovanú dlhodobu výbornú spoluprácu s riaditeľmi jednotlivých škôl.

Prehľad vyjadrení o žiakoch zo sociálne znevýhodneného prostredia v školskom roku 2021/2022		
Por.č.	Škola	Počet detí
1.	ZŠ s MŠ Pohorelá	0
2.	ZŠ Valaská	8
3.	ZŠ Šumiac	10
4.	ZŠ Heľpa	17
5.	ZŠ Telgárt	194
6.	ZŠ Polomka	1
7.	ZŠ s MŠ MPČL, Brezno	0
8.	ZŠ s MŠ Pionierska 4, Brezno	3
9.	ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom	44
10.	ZŠ Podbrezová	2
11.	ZŠ Jánošovka, Čierny Balog	13
12.	ZŠ s MŠ Pionierska 2, Brezno	13
13.	SŠ Pohronská Polhora	3
14.	ZŠ Beňuš	0
15.	ZŠ s MŠ Nemecká	0
16.	ZŠ Polomka	1
17.	ZŠ s MŠ Predajná	0
Počet vyjadrení o žiakoch zo SZP spolu:		308

Tab. č. 3: Prehľad o počte vyjadrení o žiakoch zo sociálne znevýhodneného prostredia v školskom roku 2021/2022

Dlhodobo je našim cieľom dosiahnuť, aby bola prevencia synergickým efektom kvalitnej poradenskej práce. Prevencia si vyžaduje úzku spoluprácu pedagógov materských, základných a stredných škôl, psychológov, špeciálnych pedagógov, sociálnych pedagógov, lekárov, policajtov, ale aj dobrovoľníkov. Je potrebné začať už v materskej škole, najneskôr na I. stupni ZŠ. Mnoho rodín je nefunkčných, v rodinách sú vychovávané „moje“, „Tvoje“, „naše“ deti, rozvedení rodičia si riešia svoje frustrácie cez deti, ktoré sú svedkami verbálnej aj brachiálnej agresie medzi nimi. Absentuje výchova k adekvátnym morálnym hodnotám. Sú zarážajúce zistenia, že v niektorých školách v našom okrese sa šikana vníma už ako norma. Vo vzťahoch chýbajú adekvátne emocionálne väzby. Materiálne hodnoty sú povýšené nad hodnoty duchovné.

Kvalita výchovy a vzdelávania v prvých ročníkoch základnej školy je nesmierne dôležitá. Je preto kľúčové, kto je prvou autoritou, s ktorou sa stretávajú deti po nástupe do školy, pretože to, akú prvú skúsenosť získa dieťa, čo prvé zažije po nástupe do školy, výrazne poznačí aj jeho vzťah k učeniu, ku škole a v neposlednom rade aj k rovesníkom a pedagógom. Má to teda závažné dôsledky na jeho celý ďalší život. V uplynulom školskom roku sme napr. riešili šikanu v prvom ročníku základnej školy, ktorá bola zo strany učiteľky podceňovaná, riešená nevhodným spôsobom, v rozpore so smernicou o šikanovaní, obeť bola konfrontovaná s agresormi, učiteľka opakovane hovorila dieťaťu aj v prítomnosti rodiča, že problémy má riešiť spôsobom: „keď ťa udrú, udri aj ty“. Učiteľka chcela najprv podať v škole výpoveď, pretože podľa jej slov v CPPPaP „situáciu v triede nezvládala“, následne si problémy v triede nechcela priznať, zmanipulovala rodičov ostatných žiakov aj vedenie školy v snahe zakryť vlastnú neschopnosť, čo vyústilo tým, že šikanované dieťa bolo vyčleňované z kolektívu ešte viac, bola ohováraná jeho rodina, rodičia boli zo strany učiteľky a školy opakovane vyzývaní, aby svoje dieťa preložili. Takéto zarážajúce prípady a neprofesionálny prístup pedagógov v rozpore s etickým kódexom by sa v školstve už nemali vyskytovať, všetkým by malo záležať na tom, aby mali deti pri zaškolení pozitívnu skúsenosť, pretože to následne ovplyvňuje celú ich budúcnosť. Aj vzhľadom k takýmto zisteniam je potrebné venovať ešte väčší dôraz na odborné služby poskytované na prvom stupni základných škôl, najmä v prvých ročníkoch.

V tomto školskom roku sme zrealizovali stretnutie s učiteľkami prvého stupňa ZŠ s MŠ MPČL Brezno, ktoré lektorovala PhDr. Oľga Jorčíková. Toto stretnutie malo veľmi pozitívnu odozvu u prítomných pedagógov, pretože im boli poskytnuté mnohé odborné rady, ako postupovať pri riešení vyskytujúcich sa problémov, ako pracovať so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, ako riešiť konflikty v triede, pretože nedostatočná práca so skupinovou dynamikou podmieňuje výskyt nežiadúcich prejavov v správaní.

Pre školákov je potrebné sústrediť sa na témy: šikanovanie, záškoláctvo, nebezpečenstvá zábavnej pyrotechniky, ochrana životného prostredia, zdravý životný štýl, boj proti vandalizmu, plnohodnotné využívanie voľného času, zdravá životospráva a vplyv médií, násilnosti a drogy vo filmoch, negatívne vplyvy prostredia, obchodovanie s ľuďmi a pod. Pre stredoškolákov sú to témy závažnejšieho charakteru, kde patrí aj závislosť od tabaku, alkoholu, drog, herných automatov a gamblerstva, agresivita a násilníctvo, rodinné násilie, týranie a zneužívanie ľudí, obchodovanie s ľuďmi. Dôležité je poskytnutie nových, rozšírenie a prehĺbenie už získaných odborných vedomostí, zručností, riešenia násilného správania, šikanovania a nácvik sociálno – psychologických zručností. Sociálno – psychologické aktivity

dávajú príležitosť deťom, aby v procese zážitkového učenia pri ich aktívnej spoluúčasti došlo k zmene správania.

Je potrebné klásť dôraz na nešpecifickú primárnu prevenciu, ktorá zahŕňa všetky aktivity podporujúce zdravý životný štýl bez priamej súvislosti s užívaním návykových látok. Ide o aktivity blízke konkrétnej vekovej skupine, činnosti, ktoré všeobecne pomáhajú znižovať riziko vzniku a rozvoja sociálno – patologických javov a zameriavajú sa na protektívne faktory vzniku závislosti (záujmové krúžky, športové aktivity a pod.). Špecifická primárna prevencia je zameraná na konkrétnu formu sociálno – patologických javov, snahou je nájsť spôsob, ako predísť užívaniu drog alebo iným nežiadúcim prejavom. K základným zásadám efektívnej prevencie patria preventívne programy, ktoré sú primerané veku. Čím nižší je vek dieťaťa, tým je prevencia menej špecifická a orientuje sa na všeobecnú ochranu zdravia.

Aj v tomto školskom roku sme úzko spolupracovali s koordinátormi prevencie základných škôl, špeciálnych základných škôl a stredných škôl okresu Brezno. Veľký záujem bol o prednášky na tému „Sociálna patológia – fenomén súčasnej doby“, „Kvalita sociálnych vzťahov“ a „Látkové a nelátkové závislosti“.

Preventívne programy sa zameriavajú na celé triedy s využitím ich skupinového potenciálu. Ich cieľom je, aby deti získavali dôležité sociálne zručnosti, rozvíjali svoje komunikačné a asertívne zručnosti, zvyšovali sebavedomie, zvládali úzkosť a stres a dokázali riešiť konflikty. Dôležité je program prispôbiť miestnym špecifikám, brať do úvahy miestne pomery, témy prispôbiť realite, aby nedošlo ku poskytnutiu návodu, napríklad na užívanie drogy, ktorá v regióne nebola. V prevencii sa osvedčili rôzne pozitívne modely, s ktorými sa môžu deti stotožniť. Ako vhodní sa zdajú vrstovníci, ktorí žijú zdravo. Dôležité je, aby programy boli prezentované kvalifikovane a dôveryhodne.

Pri realizácii preventívnych aktivít sú medzi žiakmi stále veľmi populárne prednášky s využitím okuliarov simulujúcich videnie u človeka v stave pri 1,3 promile alkoholu v krvi. Okuliare vyvolávajú dvojité videnie, spomalený reakčný čas, obraz je rozmazaný, skresľujú vzdialenosť. Žiaci po ich vyskúšaní hovoria o svojich pocitoch (zmätok, zmena vnímania hĺbky a vzdialenosti a pod.), hovoríme s nimi o tom, aké dôsledky môže mať fakt, keď človek nevníma adekvátne realitu. Tejto oblasti sa venovala prevažne sociálna pedagogička Mgr. Šandorová. Bol realizovaný preventívny program Cesta k emocionálnej zrelosti pre žiakov 6. a 7. ročníkov, ktorý u žiakov pôsobí na zvýšenie ich psychickej odolnosti, zlepšuje vzťahy medzi spolužiakmi v triede a v neposlednom rade uľahčuje komunikáciu medzi žiakmi

a učiteľmi. Boli tiež realizované preventívne programy Nenič svoje múdre telo a Program rozvoja osobnosti žiaka so zameraním na drogovú prevenciu.

V posledných rokoch narastá obchodovanie s ľuďmi. Týka sa skôr sociálne slabších skupín a obyvateľov. Často ide o sexuálne vykorisťovanie a často sa v týchto prípadoch stávajú obeťami deti vo veku od 11 do 17 rokov. Okrem sexuálneho vykorisťovania ide aj o pracovné vykorisťovanie a nútené žobranie. Pre žiakov ôsmych a deviatych ročníkov sme realizovali prednášky na tému „Obchodovanie s ľuďmi“. Boli im poskytnuté informácie a materiály o rizikách obchodovania s ľuďmi, o preventívnych opatreniach, o bezpečnom cestovaní do zahraničia a pod. Realizovali sme prednášky a besedy v oblasti prevencie sociálno-patologických javov a prevencie kriminality s dôrazom na selektívnu prevenciu (najmä odborné intervencie pre rizikové deti) a prednášky pre adolescentov s cieľom podporiť duševné zdravie a tak predchádzať rizikovému a suicidálnemu správaniu. Aj v uplynulom školskom roku sme zaznamenali nárast počtu detí a mladistvých závislých na informačných technológiách (mobil, počítačové hry, facebook, internet). Zaznamenali sme tiež nárast počtu žiakov užívajúcich žuvací tabak – a to už v piatych ročníkoch ZŠ. Zistili sme tiež, že žiaci v školách sledujú porno – a to tiež už v piatych ročníkoch. Podľa vyjadrení ôsmakov je to vraj od piatej triedy bežné, ale v ôsmej triede ich to už „až tak nebaví“. Záujem bol aj o prednášky zamerané na nelátkové závislosti, poruchy príjmu potravy – bulímiu, anorexiu, sociálne vzťahy, predchádzanie šikanovaniu, atď. Bol tiež záujem o realizovanie sociálno – psychologickkej aktivity so žiakmi na tému Prevencia antisociálneho správania, riešenie šikanovania medzi žiakmi.

Zameriavali sme sa na osvetu a monitorovanie situácie v školách prostredníctvom dotazníkov a rozhovorov so žiakmi a študentmi, resp. s pedagógmi. Výsledky potvrdili, že šikanovanie a kyberšikanovanie patrí k častým sociálno – patologickým javom vyskytujúcim sa v školskom prostredí. Vyskytujú sa viaceré prekážky, ktoré znižujú úspešnosť školy pri odhaľovaní, ale aj riešení šikanovania a kyberšikanovania. Často sa stretávame so strachom a obavami obetí oznámiť šikanovanie, v mnohých prípadoch ide o bagatelizáciu takéhoto správania spolužiakmi, ale aj pedagógmi obeť či riaditeľmi škôl. Pedagógom chýba jednotný postup, dostatočná znalosť problematiky, nevedia rozlíšiť obeť od agresora. Nevedia komunikovať s rodičmi. Náročná a problematická je komunikácia s rodičmi agresorov, ktorí neveria, že to môže robiť ich dieťa, preto odmietajú spolupracovať pri riešení šikanovania.

V školskom roku 2021/2022 sme zistili, že stále viac detí a mládeže je vystavené riziku látkových aj nelátkových závislostí. Narastá potreba stále väčšej informovanosti a erudovanosti odborných zamestnancov CPPPaP, preto PhDr. Jorčíková zorganizovala

odborný seminár, ktorý sa uskutočnil v Odbornom liečebnom ústave psychiatrickom, n.o. Predná Hora s uznávaným odborníkom v rámci Európy s riaditeľom tohto ústavu PhDr. Vladimírom Stanislavom, PhD., MPH na tému: „Prevenia drogových závislostí“. Podelil sa s nami o svoje bohaté skúsenosti v tejto oblasti a hlavne o možnostiach, ako reagovať a riešiť situácie, pokiaľ zistíme, že klient je závislý.

Aj v tomto školskom roku sme kládli dôraz na rozpoznávanie prípadov násilia páchaného na deťoch. V spolupráci s výchovnými poradcami a koordinátormi prevencie v školách nášho regiónu sme monitorovali správanie žiakov a v prípade podozrenia na šikanovanie a ohrozenie ich zdravého osobnostného vývinu sme promptne riešili vzniknuté problémy a situácie v súčinnosti s vedením škôl a rodičmi. Všetky závažné prípady boli ihneď riešené v úzkej súčinnosti s políciou a Odborom sociálnych vecí ÚPSVaR.

Naším cieľom bolo poskytovať odbornú a metodickú pomoc pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami. V spolupráci so školskými špeciálnymi pedagógmi a s riaditeľmi základných škôl sme participovali na vytváraní optimálnych podmienok pre výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, počet týchto žiakov stále narastá. V oblasti starostlivosti o žiakov so ŠVVP sme spolupracovali s ČŠPP.

Ďalším z cieľov bolo zamerať sa na duálne vzdelávanie a na adaptáciu na strednú školu. Vzhľadom k tomu, že adaptácia a efektívna komunikácia v školskom prostredí sú dôležitými determinantmi zvládnutia štúdia, realizovali sme pre študentov prvých ročníkov stredných škôl okresu Brezno úvodné prednášky. Kládli sme dôraz na podporu duálneho vzdelávania – úzkou spoluprácou so Súkromným gymnáziom Železiarne Podbrezová, Súkromnou strednou odbornou školou hutníckou Železiarne Podbrezová a.s. a Strednou odbornou školou techniky a služieb v Brezne. Tieto školy v našom regióne úspešne aplikujú tento typ vzdelávania.

Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch bolo našim cieľom riešiť najzávažnejšie výchovné a edukačné problémy detí prostredníctvom konziliárnych stretnutí, na ktoré sme prizývali okrem odborných zamestnancov nášho centra aj rodičov, pedagógov, riaditeľov škôl, zamestnancov Odboru sociálnych vecí ÚPSVaR v Brezne a ďalších odborníkov podľa potreby. Podrobne boli analyzované výsledky psychologického a špeciálnopedagogického vyšetrenia a spoločne boli dohodnuté ďalšie kroky a postupy ako pomôcť dieťaťu.

Dôležitou súčasťou poradenskej práce je spolupráca s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne a s políciou, s ktorými má centrum vybudovanú dlhoročnú výbornú spoluprácu, sú realizované formálne i neformálne pracovné stretnutia. V rámci Národného projektu Podpora ochrany detí pred násilím sa riaditeľka centra zúčastňovala

multidisciplinárnych pracovných stretnutí „Riešenie problematiky násilia na deťoch v okrese Brezno“ spolu so zástupcami okresného policajného zboru, okresnej prokuratúry, zástupcami centier pre deti a rodiny a okresného súdu. Na týchto pracovných stretnutiach sa prítomní venovali riešeniu aktuálnej situácie v oblasti ochrany detí v okrese Brezno, vymieňali si skúsenosti, prezentovali príklady dobrej praxe a diskutovali na rôzne témy týkajúce sa problematiky násilia páchaného na deťoch. Riaditeľka Odboru sociálnych vecí a rodiny v Brezne PhDr. Paučíková, PhD. zdôraznila, že z pracovných stretnutí vyplýva nevyhnutnosť neustále pracovať, informovať, usmerňovať zástupcov jednotlivých subjektov participujúcich v oblasti ochrany detí pred násilím ohľadom včasnej identifikácie násilia a nahlasovania podnetov v oblasti násilia páchaného na deťoch a taktiež v prípade potreby opakovane objasňovať kompetencie a povinnosti medzi zástupcami jednotlivých subjektov participujúcich v oblasti ochrany detí navzájom a v tejto súvislosti následne zrealizovať ďalšie multidisciplinárne pracovné stretnutia.

V súvislosti s implementáciou NP „Podpora ochrany detí pred násilím a plnením cieľov Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím“ sme sa zúčastnili na multidisciplinárnom vzdelávaní na tému „Komunikácia s agresívnymi a ochranárskymi rodičmi“ /motivácia ku spolupráci/ pod vedením lektorky Mgr. Dany Koniček – Žilinčikovej z centra Návrat n.o. Banská Bystrica.

V tomto školskom roku sa spolupráca s riaditeľkou Odboru sociálnych vecí a rodiny v Brezne ešte zintenzívnila, pretože sme zistili výrazný nárast sociálno – patologických javov na niektorých školách v Brezne, taktiež pochybenia riaditeľov škôl a pedagogických zamestnancov pri riešení závažných spôsobov šikanovania. V značnej miere sa vyskytuje tendencia popierania výskytu týchto javov na školách. Namiesto riešenia problémov sa škola zbavuje tzv. „problémového žiaka“, zamieňa si agresora s obeťou, resp. nevie rozlíšiť, kto je obeť a kto agresor. Za účelom skvalitnenia spolupráce a poskytnutia komplexného pohľadu o.i. aj na uvedenú problematiku sa v našom zariadení uskutočnilo aj stretnutie s riaditeľom ÚPSVaR v Brezne s Ing. Jozefom Kalmanom.

PhDr. Paučíková, PhD. si ako riaditeľka Odboru sociálnych vecí a rodiny uvedomuje nutnosť vzájomnej informovanosti a úzkej spolupráce, preto sa obrátila na naše centrum so žiadosťou o uskutočnenie pracovného stretnutia pracovníčok tohto odboru s odbornými zamestnancami CPPP a P hneď na začiatku školského roka. Stretnutie lektorovala PhDr. Jorčíková, ktorá ocenila náročnosť ich práce a zároveň zdôraznila, že len spojením vzájomných síl a kompetencií všetkých zainteresovaných zložiek je možné deťom a rodinám

promptne a efektívne pomôcť. Stretnutie malo veľký pozitívny ohlas. Obe strany vyslovili presvedčenie o potrebe ďalších pracovných stretnutí.

Aj v tomto školskom roku sme spolupracovali s Mestským úradom v Brezne. Vzhľadom na zhoršujúcu sa situáciu v školách v meste Brezne, hlavne čo sa týka sociálnych vzťahov, výskyt šikany a sebapoškodzovania, primátor Brezna JUDr. Tomáš Ábel, PhD. inicioval stretnutie riaditeľov škôl mesta Brezna, ich výchovných poradcov a školských špeciálnych pedagógov. Poznajúc prácu a odbornosť PhDr. Oľgy Jorčíkovej ju požiadal, aby sa tohto pracovného stretnutia zúčastnila a podelila sa o bohaté skúsenosti, ako je možné tieto závažné patologické prejavy riešiť, ale najmä im predchádzať.

Spolupracujeme aj s odbornou referentkou na úseku školského úradu Mgr. Martou Paučovou – a to najmä pri vyhľadávaní detí, ktoré neboli evidované na zápisoch do prvého ročníka pre školský rok 2021/2022 v základných školách v pôsobnosti mesta Brezna.

Naším cieľom bolo zamerať sa aj na rozvoj v oblasti kariérového poradenstva. Súčasná náročná doba si vyžaduje zapojenie inovatívnych metód kariérového poradenstva so zohľadnením špecifik jednotlivých cieľových skupín a multidisciplinárnym prístupom.

Dnešná doba je rýchla a vyžaduje si človeka prispôsobivého. Pokiaľ sa človek ďalej vzdeláva a získava nové vedomosti a zručnosti, stáva sa univerzálnejším. Počas vzdelávania sa stretáva s rôznymi postojmi, názormi, čo má vplyv na formovanie jeho osobnosti, nielen profesijnej, ale aj sociálnej. To všetko mu umožní lepšie reagovať a adaptovať sa na vzniknuté situácie v pracovnom i osobnom živote. Kladieme dôraz na kariérové poradenstvo, pretože takmer jednu tretinu života strávi človek v zamestnaní. Je dôležité snažiť sa o to, aby sme deti a študentov smerovali k prežitiu šťastného a úspešného života. Lebo byť spokojný v práci často znamená aj šťastný život. A v neposlednom rade - poznanie čo nerobiť môže byť rovnako užitočné ako poznanie čo robiť. Je tiež dôležité naučiť sa objaviť a posilniť vnímanie vlastnej hodnoty a schopnosti odprezentovať svoje úspechy.

Naším cieľom je flexibilne reagovať na aktuálne zmeny, ktoré prebiehajú v spoločnosti a v školskom prostredí, v záujme optimalizácie vývinu detí, žiakov a študentov a ich uplatniteľnosti na trhu práce a v živote.

Stanovené ciele a úlohy boli splnené.

(9) Oblasti, v ktorých centrum dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých sú nedostatky a treba úroveň činnosti zlepšiť vrátane návrhov opatrení (§2 ods. 1 písm. k)

Silné stránky:

- tím odborníkov a tímová spolupráca,
- odbornosť a výkonnosť zamestnancov,
- kvalitná diagnostika,
- goodwill,
- individuálne vedenie klientov - GUIDANCE,
- spolupráca s riaditeľmi, výchovnými poradcami a koordinátormi prevencie,
- systematické služby poskytované v oblasti kariérového poradenstva,
- prednášková činnosť pre rodičov a pedagógov,
- krátke čakacie doby napriek stúpajúcemu počtu klientov,
- cca. 95% detí predškolského veku vyšetrených na školskú pripravenosť,
- monitoring detí zo sociálne znevýhodneného primárneho prostredia v predškolskom veku a spolupráca s ich rodičmi,
- komunikácia s klientmi z marginalizovaných romských komunit,
- poskytovanie služieb priamo v školách podľa ich požiadaviek,
- individuálna starostlivosť poskytovaná deťom so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, konzultácie ich rodičom,
- stúpajúci záujem rodičov o služby poskytované CPPPaP, narastajúci počet požiadaviek o vyšetrenie zo strany rodičov,
- komplexný interdisciplinárny prístup ku klientom,
- prevencia ako synergický efekt kvalitnej poradenskej práce,
- spolupráca so zainteresovanými inštitúciami a odborníkmi – pedopsychiater, neurológ,
- flexibilita, kreativita a motivácia zamestnancov,
- schopnosť rýchleho preladovania sa zamestnancov,
- schopnosť zamestnancov zvládať záťažové situácie,

- výhodné priestorové umiestnenie pracoviska v rámci mesta,
- prístup k informačno – komunikačným technológiám.

Slabé stránky:

- poskytovanie poradenských služieb počas pandémie koronavírusu – je potrebné zabezpečiť maximálnu ochranu zamestnancov a klientov,
- nepripravenosť na diagnostikovanie detí cudzincov a migrantov – je potrebné zabezpečenie optimálnych testov zo strany Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave,
- nedostatočné testové vybavenie na diagnostiku detí z marginalizovaných romských komún – je potrebné zabezpečenie optimálnych testov zo strany Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, na čo dlhodobo upozorňujeme,
- absencia spolupráce a výmeny skúseností s inštitúciami pôsobiacimi v oblasti poradenstva v zahraničí – vhodné by bolo zabezpečiť nadviazanie spolupráce so zahraničnými partnermi v oblasti poradenstva pre deti a mládež,
- nedostatočné finančné ohodnotenie zamestnancov v porovnaní s rovnakou profesiou a prácou v rámci jednotlivých štátov Európskej únie.

Príležitosti:

- stúpajúci dopyt po odborných službách centra,
- stúpajúci záujem o odborné služby zo strany rodičov,
- možnosť zapojenia sa do projektov financovaných zo štrukturálnych fondov,
- možnosť kontinuálneho vzdelávania.

Ohrozenia:

- pandémie koronavírusu – hrozba nakazenia zamestnancov pri výkone odbornej činnosti, hrozba nakazenia sa zamestnancov navzájom, hrozba nakazenia klientov, špecifické problémy vyplývajúce z pandémie a jej veľkého vplyvu na život v celej spoločnosti,

- príliv migrantov, problémy súvisiace s prísťahovaním detí z rodín cudzích štátnych príslušníkov (jazyková bariéra, kultúrna odlišnosť, absencia diagnostických metód, nepripravenosť škôl na túto situáciu),
- narastajúci počet detí z marginalizovaných romských komunit,
- vysoká miera nezamestnanosti v okrese,
- hrozba nakazenia infekčnými chorobami a parazitmi na pracovisku a v teréne (napr. hepatitída, vši, svrab, blchy, tuberkulóza, rôzne prenosné kožné ochorenia a pod.),
- zvýšená agresivita zo strany rodičov i detí v dôsledku nepriaznivých životných podmienok alebo preťaženia,
- klesajúca profesionalita niektorých pedagógov a zvýšená agresivita niektorých pedagógov,
- zvyšujúci sa stres a jeho nezvládanie,
- vznik nových sociálno – patologických fenoménov,
- narastajúci počet ľudí so psychickými problémami, ochoreniami a závislosťami,
- nedostatok finančných zdrojov na zabezpečenie činnosti,
- fluktuácia zamestnancov z dôvodu nedostatočného finančného ohodnotenia,
- nárast byrokracie,
- syndróm vyhorenia.

(10) Činnosť centra zameraná na profesijnú orientáciu žiakov a práca s výchovnými poradcami

Kariérové poradenstvo pre žiakov základných škôl, študentov stredných škôl, práca s výchovnými poradcami a kariérovými poradcami je významnou súčasťou činnosti centra. Aj v uplynulom školskom roku sme sa zameriavali na kariérové poradenstvo, na pomoc pri voľbe štúdia, povolania a pracovného uplatnenia s dôrazom na školské a profesijné záujmy žiakov a študentov.

Spolu bolo zrealizovaných 759 vyšetrení zameraných na kariérové poradenstvo u žiakov ôsmych a deviatych ročníkov základných škôl. Vyšetrenia boli realizované v 26 triedach ôsmych ročníkov pre 400 žiakov a v 21 triedach deviatych ročníkov pre 359 žiakov v školách

nášho okresu. Individuálne kariérové poradenstvo bolo poskytnuté 147 klientom. Vyšetrenia zamerané na osobnostný rozvoj boli zrealizované u 20 študentov stredných odborných škôl a 39 študentov gymnázia. S každým žiakom a študentom boli prekonzultované výsledky vyšetrenia a doporučené ďalšie smerovanie s cieľom uplatnenia na trhu práce.

Prehľad vyšetrení profesijnej orientácie v školskom roku 2021/2022		
Por.č.	Škola	Počet detí
1.	ZŠ s MŠ Pionierska 2, Brezno	190
2.	ZŠ s MŠ Pionierska 4, Brezno	96
3.	ZŠ s MŠ MPČL, Brezno	38
4.	ZŠ Šumiac	6
5.	ZŠ Helpa	31
6.	ZŠ s MŠ Nemecká	17
7.	ZŠ Polomka	32
8.	ZŠ s MŠ Pohorelá	26
9.	ZŠ Valaská	71
10.	ZŠ s MŠ Závadka nad Hronom	11
11.	ZŠ Podbrezová	50
12.	ZŠ Čierny Balog	60
13.	ZŠ Telgárt	17
14.	ZŠ Beňuš	32
15.	ZŠ s MŠ Predajná	39
16.	SŠ Pohronská Polhora	43
Prehľad vyšetrení profesijnej orientácie spolu:		759

Tab. č. 4: Prehľad vyšetrení profesijnej orientácie v školskom roku 2021/2022

Žiaci mali aj v uplynulom školskom roku veľký záujem o poradenské služby v tejto oblasti. Vyšetrenia profesijnej orientácie boli realizované so žiakmi a študentmi škôl okresu Brezno individuálne alebo skupinovo za účasti výchovného poradcu, resp. pedagóga. Klientom boli poskytnuté individuálne konzultácie výsledkov vyšetrenia, bol im poskytnutý odborný výklad k výstupom z programov, aktuálne informácie o stave a naplnenosti stredných škôl, predbežnom záujme o stredné školy, možnostiach a podmienkach štúdia, kritériách prijatia a pod. Boli im poskytnuté informačné materiály zo stredných škôl, s ktorými centrum spolupracuje a informácie z programu Proforient. Podnetnými a zo strany klientov veľmi pozitívne vnímanými boli aktivity zamerané na sebazpoznávanie, sebahodnotenie, úvahy – zamyslenie nad budúcim životom, porovnanie predstáv o budúcom povolání, výbere školy a vyselektovaných výsledkov. V neposlednom rade žiaci ocenili informácie o tom, ako sa uplatniť na trhu práce, čo ktorá profesia znamená, čo obnáša, kde sa vykonáva a pod., nakoľko niektoré povolania sú stále menej známe.

Centrum odborne metodicky vedie výchovných poradcov všetkých základných škôl a stredných škôl okresu Brezno, máme dlhoročnú vynikajúcu spoluprácu so všetkými základnými školami, strednými školami, so všetkými riaditeľmi týchto škôl, výchovnými poradcami, ako aj s nespočetným množstvom pedagógov.

Aj v tomto školskom roku im boli poskytované odborné konzultácie, odborné rady, informácie ku kariérovému poradenstvu, metodické materiály, aktuálne informácie z rôznych oblastí podľa ich potrieb, centrum im pomáhalo pri riešení problémov na základe ich individuálnych požiadaviek. V priebehu tohto školského roka sme kládli dôraz na individuálnu spoluprácu so všetkými výchovnými poradcami základných škôl, stredných škôl a špeciálnych základných škôl okresu Brezno. Boli tiež organizované pracovné stretnutia a konzultácie.

Dňa 12.4.2022 sme v spolupráci s Regionálnym centrom kariéry BBSK v Brezne a s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Brezne zorganizovali stretnutie pre výchovných poradcov základných a stredných škôl, na ktorom im Mgr. Kováčiková poskytla informácie ohľadom činnosti Regionálneho centra kariéry. Zástupcovia ÚPSVaR v Brezne hovorili o aktuálnych podmienkach na trhu práce, portáloch na vyhľadávanie pracovných miest, možnostiach a podmienkach účasti na programoch realizovaných v rámci ÚPSVaR a povinnostiach pri evidencii na ÚPSVaR. Odborní zamestnanci CPPPaP poskytli prítomným komplexné informácie o vyšetreniach profesijnej orientácie v rámci nášho regiónu v školskom roku 2021/2022. Vzhľadom na stále väčší výskyt sociálno – patologických javov venovali pozornosť aj tejto problematike a upozornili na nutnosť zvýšenia pozornosti sociálnej patológii, neprehliadať ju, ale aktívne a intenzívne jej predchádzať.

V oblasti kariérového poradenstva centrum úzko spolupracuje so všetkými základnými a strednými školami v okrese Brezno, strednými školami v rámci Banskobystrického kraja, ako aj celého Slovenska a so zamestnávateľmi v regióne.

V rámci profesijnej orientácie sme sa aj v školskom roku 2021/2022 zameriavali na podporu duálneho vzdelávania v našom regióne, ktoré realizujú Železiarne Podbrezová, a.s. – najväčší zamestnávateľ v okrese Brezno a Súkromná stredná odborná škola hutnícka Železiarne Podbrezová, s ktorými máme dlhodobu výbornú spoluprácu. V priebehu školského roka sme žiakom poskytovali informácie o výhodách duálneho vzdelávania, ktoré sa vyznačuje úzkym prepojením všeobecného a odborného teoretického vzdelávania v škole s praktickou prípravou pre konkrétneho zamestnávateľa, čo je pre žiakov veľkým benefitom v našom regióne s vysokou mierou nezamestnanosti.

Odborní zamestnanci centra venovali zvýšenú pozornosť profesijnej orientácii žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami a žiakom zo sociálne znevýhodneného primárneho prostredia, ako aj nadaným žiakom. Dôraz sme kládli na osvetu a informovanosť prostredníctvom prednášok pre žiakov končiacich ZŠ, študentov SŠ a ich rodičov. Odborní zamestnanci sa zúčastňovali na rodičovských združeniach, na ktorých realizovali prednášky zamerané na oblasť profesijnej orientácie. Odborní zamestnanci sa tiež zúčastňovali na rôznych podujatiach zameraných na kariérové poradenstvo a profesijnú orientáciu.

V Brezne, dňa 29.10.2022

PhDr. Eva Czirákiová
riaditeľka CPPPaP